

Indie-film og emotionelle rejser: Skin & Leave No Trace



af Frederik Bojer Bové

Publiceret 18/10/2019 i Film/Kultur

FILM // ANMELDELSE – Jeg har set for meget blockbuster-film på det seneste. Først så meget superheltefilm jeg kunne komme i nærheden af for at forberede mig til *Joker*, derefter en god dosis dansk børnefilm for bedre at kunne værdsætte *Valhalla*. I sidste ende kom jeg frem til, at der godt nok er ting, jeg bedre kan lide at bruge min tid på. Indie-film, for eksempel!

Men så opstod der en situation, da legendariske [Martin Scorsese af Empire Magazine blev spurgt om sit forhold til Marvel-film](#): *“I don’t see them. I tried, you know? But that’s not cinema. Honestly, the closest I can think of them, as well made as they are, with actors doing the best they can under the circumstances, is theme parks. It isn’t the cinema of human beings trying to convey emotional, psychological experiences to another human being.”*

Han uddybede det for et par dage siden, til premieren på sin *The Irishman* i London: *“The value of a film that is like a theme park film, Marvel-type pictures, where theatres become amusement parks, that’s a different experience. It’s not cinema, it’s something else, we shouldn’t be invaded by it, so that is a big issue and we need the theatre owners to step up to allow theatres to show films that are narrative films.”*

Jeg burde være enig, men... Jeg bliver så afsindig træt over forsøg på at afgøre, hvad der er ‘cinema’, og hvad der ikke er. Og selv om jeg sætter stor pris på Scorsese, så har han verdens kedeligste syn på filmmediet, hvis det er sådan her, han opfatter det. Det er virkelig ironisk at kalde blockbuster-film for forlystelsesparkfilm, som om det var nedsættende, for filmmediet *begyndte som en forlystelse på karnevaller*. Det var der, de tidligste film blev vist, som en forlystelse, hvor folk kunne se tog, arbejdere, bølger, måske endda et kvindeben.

Det blev formuleret af teoretikeren Tom Gunning som *cinema of attractions*, attraktionsfilm. Og at moderne blockbustere er attraktionsfilm er ikke en særlig kontroversiel holdning: I bogen *The Cinema of Attractions: Reloaded* fra 2006 (redigeret af Wanda Strauven) er et af de oftest nævnte eksempler *Matrix*-trilogien.

Så bravo, Martin, du har formået at beskrive Marvel-blockbustere, som om de viderefører arven fra den *oprindelige* 'cinema', ligesom akademikere på prestigøse konferencer rundt om i verden. Det skal nok stoppe 'invasionen'.



Menu



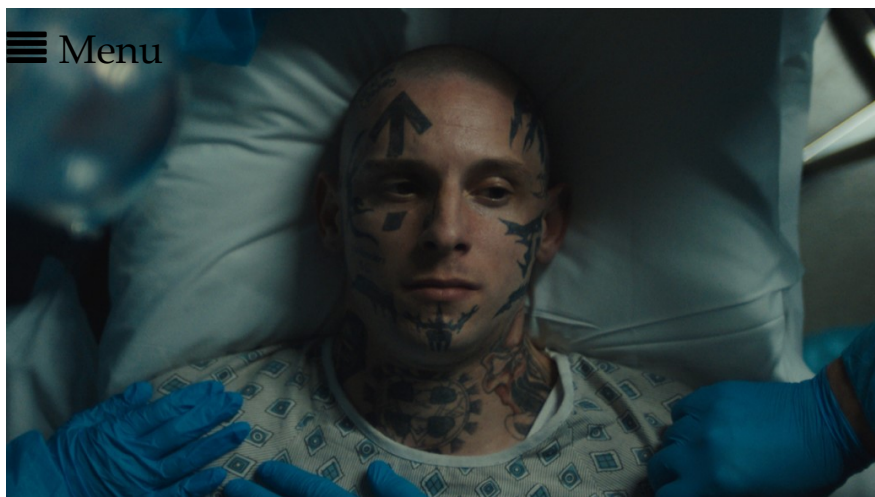
“

Styrken ved *Skin* og *Leave No Trace* er dels deres *sociologiske* dybder, og dels deres evne til at videreformidle en emotionel empati via æstetiske valg. Lidt ligesom en rutsjebane til hjertet.

Nej, problemet med Marvel-film, og endnu mere med DC film (Batman, Wonder Woman osv) og med danske børnefilm, er ikke, at de er som en forlystelsespark, at de mangler emotionelle og psykologiske oplevelser, at de mangler narrativer. Tværtom, det er som oftest de narrative elementer, som er svagest, og den postulerede emotionelle dybde som er mest ligegyldig. Problemet er, at de ikke er *nok* som forlystelser, omskiftelige rejser – snart oppe snart nede – mod det uendelige univers. Der er for megen morale, for megen snak.

Og ligeledes er styrken ved de to indie-film, der har premiere i denne uge, *Skin* af Guy Nattiv og *Leave No Trace* af Debra Granik, lige knap de emotionelle og psykologiske narrativer i sig selv. Snarere er det dels deres *sociologiske* dybder, og dels deres evne til at videreformidle en emotionel empati via æstetiske valg. Lidt ligesom en rutsjebane til hjertet.

Okay, det var en meget lang intro, men nu burde vi være klar til at se lidt nærmere på to gode film.



Menu



Skin



Guy Nattivs *Skin* skildrer den virkelige historie om Bryon ‘Babs’ Widner (Jamie Bell), skinhead og white supremacist, der forlod miljøet og nu fortæller andre unge om farerne ved at være ultraradikal højreorienteret. Og nej, det er ikke en spoiler, for fra starten ser vi klip af, at Widner får fjernet sine mange tatoveringer fra sin hud, så vi ved, hvor det skal ende. For at få noget ud af den historie skal to ting være i orden: Portrættet af Widner (psykologi) og portrættet af hans miljø (sociologi). Hvad står stærkest i *Skin*?

Selvom Jamie Bell spiller ganske forrygende, så vil jeg alligevel påstå, det er sociologien, der løfter filmen. Portrættet af det højreradikale miljø er ganske medrivende, især den måde filmen formår dels at skildre det tillokkende selvbillede som de ældre i miljøet formår at sælge til den næste generation, samtidig med at vi som seere sagtens kan se, at det er ti mennesker, der drikker mjød omkring et bål.

SKIN | Official Trailer HD | A24



Det er en effekt, som jeg ikke ved, hvordan jeg skal beskrive bedre end ved at kalde det 'krystalbilleder', en teoretisk term jeg bruger så ofte, at jeg på et tidspunkt forhåbentlig ikke længere behøver at definere det. Det stammer fra den franske filosof Gilles Deleuze og er teknisk set et billede, hvor man kan se både det *virtuelle* og det *reelle* på samme tid.

Og hvis den forklaring ikke gjorde tingene et klap mere forståelige, så forestil dig at holde en krystal i hånden: Er det så ikke klart, at man kan se mange sider af en krystal på samme tid, fornemme både forside og bagside, når den nærmest er gennemsigtig? Og grunden til, jeg ikke bare siger, man ser en ting fra to sider på samme tid, men i stedet kalder det for krystalbilleder, er fordi, jeg synes udtrykket på så fantastisk vis fanger den glitrende, boblende fornemmelse, jeg sidder med i maven så mange gange, når jeg på én og samme tid ser et stort farligt nazimøde, men på samme tid ser fem fulde mænd i en skov. Og det *er* virkelig på samme tid farligt og ikke farligt.

“

Helt grundlæggende er *Skin* en film, der nemt kunne være gået grueligt galt og endt med at heroisere en mand, der ikke fortjener det, men i stedet er det blevet et ret funklende samfundsportræt.

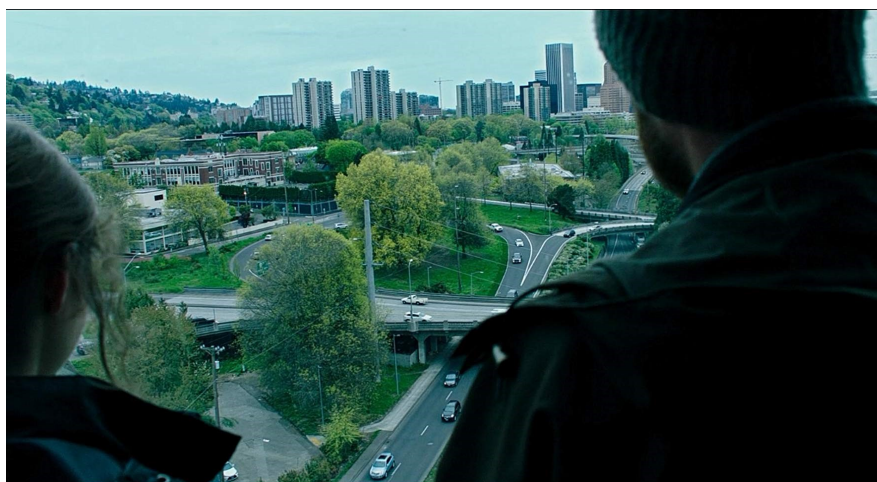
Det krystalliske højdepunkt kommer tidligt, da Bryon er til en art nazifestival, hvor et lille band af tre små piger i gamle folkekostumer skal optræde. Det er både så sødt og nuttet og så absurd forfærdeligt på samme tid. Bryon forelsker sig i moren til de tre piger, spillet af Danielle Macdonald, kendt som den håbefulde rapper i *Patti Cake\$*. Hun er fantastisk til at spille uglamourøs arbejderklassekvinde. Bryon motiveres af kærligheden til en kvinde til at stå op imod det miljø, der har formet ham. Eller er han mere motiveret af idéen om at kunne være en helt i en kvindes liv?

Det er det mest fascinerende ved figuren Bryon Widner: At filmen på samme tid fanger, hvordan han gerne vil være noget særligt, men ikke sælger ham som noget særligt. På et tidspunkt spørger han om noget i retning af: '*Hvad hvis jeg fjerner alle de her tatoveringer, men jeg så stadig er et røvhul...*'

Hvad nu hvis det med at stoppe med at være racist *ikke* er noget gigantisk psykologisk gennembrud, men bare en ting, som alle burde tage at stoppe med at være? Bryon har en fascinerende enigmatisk kvalitet, som måske gør det lidt svært at komme ind i hovedet på ham, men som gør, at filmen fungerer bedre som et mere generelt portræt af had, vrede og kampen for at komme videre.



Der er undervejs lidt vel meget vold og drama, nogle pointer der er skåret lidt vel meget ud i pap. Men helt grundlæggende er *Skin* en film, der nemt kunne være gået grueligt galt og endt med at heroisere en mand, der ikke fortjener det. I stedet er det blevet et ret funklende samfundsportræt. Så absolut en lovende amerikansk debut af Guy Nattiv.



Leave No Trace



Det var en scene fra Debra Graniks tredje spillefilm, *Leave No Trace*, månedens film i Cinemateket i København i november, der fik mig til at tænke på Martin Scorsese og forlystelser. I filmens første virkelig fantastiske øjeblik rejser de to hovedpersoner, veteranen Will (Ben Foster) og hans datter Tom (Thomasin MacKenzie), fra deres hemmelige lejr i en nationalpark tæt på Portland ind til byen for at hente medicin. Vi følger dem, mens de tager Portland Aerial Tram op til det store hospital. Det er lidt som en svævebane i en forlystelsespark. Og det er en ret fysisk oplevelse, kontrasten fra at filmen indtil da har været en eksplosion af grønt og brunt og natur, til at vi pludselig flyver i metal og glas ind over en moderne by. Forlystelser, en essentiel del af filmkunsten!

Han er tydeligt plaget af PTSD efter at have været i krig, vi får aldrig noget præcist svar på, hvad der er sket, men det er heller ikke det vigtige. Det vigtige er, at vi forstår, hvorfor han rent emotionelt kan fungere ude i vildniset, men ikke kan fungere inde i samfundet. Det er fordi, Debra Granik så æstetisk formfuldendt formår at videregive den emotionelle oplevelse, at *Leave No Trace* er så stærk en film.

LEAVE NO TRACE | Official Trailer



Det er som nævnt Debra Graniks tredje film efter *Down to the Bone* fra 2004, der skildrede en kokainafhængig supermarkedmedarbejder, spillet af Vera Farmiga, og *Winter's Bone* fra 2010, en lille indie-nyklassiker, der gav Jennifer Lawrence sit store gennembrud som den unge teenage-kvinde, der forsøger at finde ud af, hvad der skete med hendes far i et miljø hærget af fattigdom og meth-misbrug. Granik er ekstremt dygtig til de her miljøskildringer, til at beskrive verdener vi ellers ikke ser så meget til i amerikansk film, og til at finde på gode grunde til at lade sine karakterer rejse rundt i deres miljøer, så vi kan få endnu mere af dem at se.

“

Kvaliteterne i de her to smukke film, drejer sig mest om miljøskildringer, om rum og om alt det vidunderlige og tænkevækkende, der sker i sprækkerne i narrativet

Leave No Trace er ekstra imponerende, fordi den konstant veksler mellem to forskellige slags miljøer: Det åbne og selvstændige miljø, som er det eneste sted, hvor Will føler sig tryk, og så diverse udgaver af samfund, hvor myndighederne hele tiden forsøger at finde plads til den lille familie, og hvor Tom begynder at føle sig mest tilpas. Der er humor, når de skal igennem en hel absurd mængde af tests for at forsikre myndighederne om, at den skadede mand ikke er til fare for sin datter, og der er virkelig en fornem rumfornemmelse i de neutrale, sterile hjem, som parret bliver placeret i.

Jeg forstår en lille smule Scorseses indvending mod Marvel-film som forlystelsesfilm, at de er for styrende, at man bliver ført ved hånden på en actionfyldt rejse og ikke har tid og rum til at tænke selv.

Det er her en indie-film som *Leave No Trace* skiller sig ud. Vi bliver stadigvæk ført frem og tilbage mellem natur og civilisation, men her har vi alligevel mulighed for selv at bestemme, hvor vi skal se hen. Der er ro over det, plads mellem de forskellige narrative passager til bare lige at kigge på lidt regn i et spindelvæv. Man kan selv komme frem til sine konklusioner om, hvad der er op og ned i en fortælling, der både er imponerende simpel – det handler bare om en far og hans datter, der forsøger at finde et sted at bo – men også virkelig kompleks at få hånd om.

Men det er så nærmere, fordi Marvel-film er *mere* narrative end indie-filmene; de er en benhård og stringent vej fra eksplosion til eksplosion. Hvordan jeg end vender og drejer det, når jeg sammenligner de her to ret så vidunderlige indie-film med det, som Martin Scorsese fortæller, så virker hans kommentarer misforståede. Ikke nok med at alle film er film, al cinema er cinema. Kvaliteterne i de her to smukke film drejer sig mest om miljøskildringer, om rum, og om alt det vidunderlige og tænkevækkende, der sker i sprækkerne i narrativet.

Fotocredits: Skin – Another World Entertainment. Leave No Trace – Cinemateket.

FACEBOOK

TWITTER

LINKEDIN

PINTEREST

TAGS:

MARTIN SCORSESE

DU KAN MÅSKE OGSÅ VÆRE INTERESSERET I FØLGENDE:

Joker – 3 stjerner **Kino & Kaffe: Gud** **Tro og tavshed**
til en film, der ikke **er en sommerfugl i**
spiller med åbne **et**
kort **edderkoppespind**



FREDERIK BOJER BOVÉ

SENESTE ARTIKLER

Frederik Bojer Bové (født 1.12 1986) er cand.mag. i Moderne Kultur og Kulturformidling og BA i Historie. Han blogger om film på kronoper.dk, er dansk redaktør på tidsskriftet Cinema Scandinavia og har været programlægger på Copenhagen Architecture Festival.